

DECIZIE

22 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Popenco Inna, reprezentată de Perțu Victor,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 303 din 26 septembrie 2016 și la contestația depusă de Popenco Inna cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale din 20 octombrie 2016, în partea solicitării anulării înregistrării Innei Popenco în calitate de concurent electoral la alegerile prezidențiale,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2016, prin care cererea depusă de Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova a fost admisă, iar contestația depusă de Inna Popenco respinsă,

c o n s t a t ă :

La 21 octombrie 2016, ora 09:02, reprezentantul Comisiei Electorale Centrale, a înaintat instanței de judecată o cerere prin care a solicitat anularea hotărârii Comisiei Electorale nr.303 din 26 septembrie 2016 „Cu privire la înregistrarea Innei Popenco în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de către Mișcarea Social-politică „Ravnopravie”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe (trezorerul), cu modificările ulterioare.

În motivarea cererii reprezentantul Comisiei Electorale Centrale a indicat că, la 19 octombrie 2016, Silvia Radu, candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, a depus la Comisia Electorală Centrală o contestație, înregistrată cu numărul CEC-10/27, prin care a solicitat adoptarea unei hotărâri privind adresarea către Curtea de Apel Chișinău în vederea anulării înregistrării concurentului electoral Inna Popenco pentru gravele încălcări ale legislației electorale ce ține de finanțarea campaniei electorale.

În argumentarea contestației depuse s-a invocat că la 18 octombrie 2016, în municipiul Chișinău, sectorul Rîșcani, reprezentanții și persoanele de încredere ale concurentului electoral Inna Popenco au organizat un eveniment electoral în cadrul

căruia erau chemați alegătorii și înregistrați într-o bază de date, primind gratuit câte un card de reducere pentru un magazin social care urma să fie deschis în curînd.

Se menționează că acțiunea electorală respectivă, a fost însoțită de multiple bannere electorale cu fotografia și simbolul electoral al candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Inna Popenco, amplasate atît în exterior cît și în interiorul încăperii.

Astfel, contestatarul consideră că această acțiune a fost organizată de concurentul Inna Popenco și partidul care a desemnat-o și o susține în campania electorală.

La fel, se invocă că la acțiunea de distribuire a cardurilor speciale de reducere a participat personal concurentul electoral Inna Popenco, care a și oferit aceste carduri, declarând că acestea vor permite posesorilor cardurilor să efectueze procurări de bunuri și produse alimentare mai ieftine și de calitate în rețeaua de magazine-sociale.

Relatează că autorul contestației a mai invocat în cadrul ședinței Comisiei Electorale Centrale că în acțiunile concurentului electoral Inna Popenco se întrevăd elemente directe și indirecte de corupere ale alegătorilor, inclusiv finanțarea campaniei electorale din surse nedeclarate.

În susținerea poziției sale, contestatarul s-a referit la încălcarea prevederilor art. 38 alin. (3), (4) și (5) și ale art. 38² alin. (1) din Codul electoral.

Suplimentar, contestatarul a mai indicat că în raportul financiar al concurentului electoral Inna Popenco, depus la Comisia Electorală Centrală nu au fost declarate cheltuieli pentru astfel de acțiuni electorale, inclusiv pentru confecționarea cardurilor de reducere.

Prin urmare, autorul contestației a invocat că pot fi constatate două încălcări grave ale legislației electorale de către concurentul electoral Inna Popenco, și anume, coruperea alegătorilor și folosirea fondurilor financiare și materiale nedeclarate în campania electorală.

Reprezentantul Comisiei Electorale Centrale a remarcat și faptul că în cadrul ședinței Comisiei, dna Silvia Radu a susținut contestația și a solicitat admiterea acesteia.

Fiind prezent, la ședința Comisei Electorale Centrale, Victor Perțu, reprezentantul cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală al candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Inna Popenco, care a fost invitat și anunțat despre necesitatea depunerii referinței asupra contestației în dimineața zilei de 20 octombrie 2016, nu a solicitat amînarea examinării acesteia și a prezentat poziția asupra fondului contestației în cadrul ședinței în mod verbal.

Astfel încît, Victor Perțu a recunoscut parțial circumstanțele de fapt invocate în contestație, exprimîndu-și totodată și dezacordul, invocînd că acțiunile concurentului electoral sînt de ajutor social și nu au caracter electoral.

La 20 octombrie 2016 Inspectoratul de Poliție Rîșcani din municipiul Chișinău a informat, la solicitare, Comisia Electorală Centrală referitor la acest fapt și a transmis Comisiei Electorale Centrale materialele referitoare la întrunirea cu alegătorii din 18 octombrie 2016, organizată de candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Inna Popenco.

Afirmă că acțiunea cu caracter electoral al candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Inna Popenco, poate fi confirmată prin multiplele înregistrări foto, video, precum și depozițiile martorilor.

Solicită Comisia Electorală Centrală, anularea hotărîrii Comisiei Electorale Centrale nr.303 din 26 septembrie 2016 „Cu privire la înregistrarea Innei Popenco în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de către Mișcarea Social-politică „Ravnopravie”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe (trezorerul)”, cu modificările ulterioare.

La data de 21 octombrie 2016, Popenco Inna, reprezentată de Perțu Victor, reprezentant cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală al candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova a depus contestație în temeiul art. 66 alin. (3) din Codul electoral cu privire la anularea hotărîrii Comisiei Electorale Centrale din 20 octombrie 2016, prin care solicită Curții de Apel Chișinău examinarea anulării hotărîrii Comisiei Electorale Centrale nr. 303 din 26 septembrie 2016 „Cu privire la înregistrarea d-nei Innei Popenco în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de către Mișcarea Social-Politică „Ravnopravie”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe (trezorerul)”.

În motivarea contestației a invocat că la data de 19 octombrie 2016, ora 16:55, concurentul electoral Silvia Radu a depus o contestație la Comisia Electorală Centrală, invocînd pretinse încălcări ale legislației electorale de către Inna Popenco, concurent electoral la alegerile prezidențiale, și anume: coruperea alegătorilor și nedeclararea mijloacelor financiare.

Drept urmare, în ziua imediat următoare, la 20 octombrie 2016, Comisia Electorală Centrală a emis o hotărîre prin care a admis pretențiile concurentului electoral Silvia Radu expuse în contestația nr.CEC-10/27 din 19 octombrie 2016 solicitînd Curții de Apel Chișinău anularea hotărîrii Comisiei Electorale Centrale nr.303 din 26 septembrie 2016 cu privire la înregistrarea dnei Inna Popenco în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnată de către Mișcarea Social-Politică „Ravnopravie”, al simbolului electoral al acesteia, confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ la Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe (trezorer).

Reiterează că adoptarea acestei hotărîri, în termenul și în modul în care a fost pronunțată, ridică suspiciuni de imparțialitate a membrilor Comisiei Electorale Centrale și, prezintă grave încălcări de procedură.

Aceasta deoarece, la examinarea și soluționarea contestației nr.CEC-10/27 din 19 octombrie 2016 de către Comisia Electorală Centrală nu s-a ținut cont de prevederile Regulamentului privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală, aprobat prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr.3353 din 20 iulie 2010, modificat și completat prin hotărîrile CEC nr. 3568 din 5 octombrie 2010, nr.34 din 8 aprilie 2011, nr.146 din 30 august 2016.

Menționează că potrivit pct. 13 al Regulamentului menționat, subiectul electoral, în privința căruia a fost depusă o contestație, va avea posibilitatea să-și prezinte propria poziție și să contraargumenteze faptele imputate, cu anexarea probelor corespunzătoare. Referința (răspunsul) la pretențiile de fapt invocate în contestație și probele aduse împotriva fiecărei revendicări se va întocmi, de regulă, în formă scrisă de către partea vizată și va fi prezentată orcanului electoral la care a fost depusă

contestația cel târziu în ziua precedentă ședinței la care a fost inclusă în ordinea de zi examinarea proiectului de hotărîre.

Astfel, susține că reieșind din interpretarea *ad litteram* a prevederilor legale menționate în coroborare cu situația faptico-temporală, ședința de examinare a contestației trebuia să fie fixată nu mai devreme de data de 21 octombrie 2016, astfel încît să i se dea posibilitate părții contestate să depună la 20 octombrie 2016 o referință, să adune și să prezinte probe care desculpă ilegalitățile imputate de către contestatar.

Cu toate acestea, Comisia Electorală Centrală a omis unul din principiile examinării oricărei proceduri în fața unei autorități cu drept de decizie, producătoare de efecte juridice și anume principiul egalității armelor care este un element esențial al dreptului la un proces echitabil.

Or, includerea în regim de urgență în ordinea de zi a examinării contestației (mai puțin de 6 ore lucrătoare de la momentul depunerii contestației) și *a priori* examinarea și adoptarea subită a unei hotărîri care îngrădește dreptul constituțional de a fi ales a candidatei la alegerile prezidențiale, Inna Popenco, reprezintă un tratament discriminatoriu, inechitabil al concurenților electorali.

Altfel, insistă că părții contestate nu i s-a oferit posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza sa, în condițiile în care procedura de examinare a contestației a plasat-o pe concurenta electorală Inna Popenco într-o situație net dezavantajoasă în raport cu adversarul ei, adică cu concurentul electoral Silvia Radu.

Totodată, invocă că Comisia Electorală Centrală nu a respectat nici pct. pct. 11, 12 din Regulamentului privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală, aprobat prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr.3353/2010, potrivit căroră luînd în considerare termenele restrînse de examinare a litigiilor electorale, membrul organului electoral, responsabil de examinarea și elaborarea proiectului de hotărîre, urmează să înștiințeze (telefonic) părțile ale căror acțiuni/inacțiuni sau hotărîri se contestă, să explice conținutul contestației și să transmită, după caz, copia de pe contestație (prin poșta electronică, fax) în cel mai scurt timp posibil. Membrul organului electoral responsabil de examinarea contestației are obligația de a înștiința părțile contestației despre data și ora desfășurării ședinței la care se va examina contestația

La fel, menționează că pe lîngă faptul că hotărîrea Comisiei Electorale Centrale contravine prevederilor Regulamentului privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală, aprobat prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr.3353/2010, sunt neîntemeiate și neprobate și pretinsele încălcări expuse în contestația depusă de către Silvia Radu la data de 19 octombrie 2016.

Aceasta deoarece, incidentul la care face trimitere contestatarul (împărțirea de carduri) ce a avut loc la data de 18 octombrie 2016 în sectorul Rîșcani al mun. Chișinău nu corespunde realității, cu atît mai mult cu cît însăși contestatara Radu Silvia a menționat că nu a fost la fața locului și cunoaște de cele întîmplate din presă și din spusele unor terți.

Indică că afirmațiile precum că candidatul și persoanele lui de încredere erau la fața locului și au organizat un eveniment în cadrul căruia erau chemați alegătorii care erau înregistrați într-o bază de date și care primeau gratuit cîte un card de reducere pentru un magazin social ce urma să fie deschis în curînd - sunt lipsite de substrat factologic, fapt confirmat și de angajații Inspectoratului de Poliție al sectorului

Rîșcani, care au venit la fața locului în rezultatul sesizării, găsind 4 voluntari care eliberau carduri de membru pensionarilor, veteranilor și invalizilor din sectorul Rîșcani, mun. Chișinău.

Sau, cardurile repartizate nu sunt carduri de reducere, așa cum pretinde contestatară Radu Silvia, ci sunt carduri de membru, care prin natura lor nu oferă avantaje patrimoniale posesorului, ci doar acordă posibilitate beneficiarului de a procura bunuri din magazinul social care va fi situat pe adresa respectivă.

Menționează că acest proiect a fost inițiat de AO „Pentru Orhei” înainte de demararea campaniei electorale și activează mai bine de un an în orașul Orhei, fiind deschise actualmente 5 magazine sociale, numărul cărora va crește pe teritoriul țării în jur de 100 de asemenea magazine și astfel, desfășurarea activității magazinelor sociale anterior admiterii candidatului Inna Popenco la alegerile prezidențiale, confirmă faptul că repartizarea cardurilor de către voluntari pentru ca unele categorii determinate de persoane defavorizate să beneficieze de magazine sociale, nu reprezintă o acțiune electorală.

Prin urmare, afirmă că este alogic să se pretindă concurentului electoral includerea în raportul financiar, la categoria cheltuieli - bunuri care nu se înscriu în activități electorale, cu atât mai mult cu cât contestatarul invocă prevederi legale pretinse a fi încălcate, care nu se referă la circumstanțele faptice avute în realitate.

Totodată, susține că art. 69 alin.(4) din Codul electoral, determină anularea de către instanță a înregistrării concurentului electoral la solicitarea Comisiei Electorale Centrale, dacă în procesul judecării cauzei respective se constată folosirea intenționată de către concurentul electoral a fondurilor financiare și materiale nedeclarate sau depășirea cheltuielilor peste plafonul mijloacelor din fondul electoral.

Indică că, odată ce Comisia Electorală Centrală este conștientă de lipsa intenției pe caz, este inoportună solicitarea concursului instanței de judecată de a anula propria hotărâre de admitere a candidatului Inna Popenco la alegeri prezidențiale.

Or, prin prisma jurisprudenței CEDO, dreptul de a fi ales, prevăzut de art. 3 din Protocolul nr. 1 a Convenției Europene a Drepturilor Omului, nu este absolut și permite „limitări implicite” (cauza *Matthews vs Royaume-Uni*), însă aceste limitări trebuie să fie înscrise într-un proces echitabil, fără abuzuri.

Iar, emiterea Hotărârii de către Comisia Electorală Centrală la 20 octombrie 2016 în temeiul art.69 alin. (4) din Codul electoral, în condițiile descrise, cu încălcarea procedurii, constituie acțiuni deliberate în temeiul cărora hotărârea contestată este neîntemeiată și ilegală ca fiind emisă cu încălcarea procedurii stabilite.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. 3 din Protocolul nr. 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, art. 38 din Constituția RM art. art. 12, 38, 66 alin. (3), 67 alin. (4¹), (5), art. 69 alin. (4) lit. a) din Codul electoral, art. art. 166, 167 CPC, și pct. 11-13 din Regulamentul privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3353 din 20 iulie 2010, modificat și completat prin hotărârile Comisiei Electorale Centrale nr.3568 din 05 octombrie 2010, nr. 34 din 08 aprilie 2011, nr. 146 din 30 august 2016.

Solicită, admiterea contestației și anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale din 20 octombrie 2016 prin care se solicită Curții de Apel Chișinău anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 303 din 26 septembrie 2016 „Cu privire la înregistrarea d-nei Innei Popenco în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de către Mișcarea Social-Politică „Ravnopravie”, a

simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe (trezorerul)”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2016, a fost admisă cererea Comisiei Electorale Centrale și anulată hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.303 din 26 septembrie 2016 „Cu privire la înregistrarea Innei Popenco în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de către Mișcarea Social-politică „Ravnopravie”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe (trezorerul)”, cu modificările ulterioare. Totodată, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată, contestația depusă de Popenco Inna privind anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale din 20 octombrie 2016 nr. 465 prin care s-a solicitat anularea înregistrării Innei Popenco în calitate de concurent electoral la alegerile prezidențiale.

La data de 22 octombrie 2016, Popenco Inna, reprezentată de Perțu Victor, reprezentant cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală al candidatului la funcția de Președinte al RM a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale din 20 octombrie 2016 prin care se solicită Curții de Apel Chișinău anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 303 din 26 septembrie 2016 „Cu privire la înregistrarea d-nei Innei Popenco în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de către Mișcarea Social-Politică „Ravnopravie”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe (trezorerul)”.

În motivarea recursului a invocat motive similare celor indicate în contestația depusă la data de 21 octombrie 2016, iar suplimentar a menționat că la pronunțarea hotărârii nr. 3-262/2016 din 21 octombrie 2016, Curtea de Apel Chișinău a ignorat argumentele invocate în susținerea contestației înaintate și a apreciat eronat probele depuse la dosar de membrii Comisiei Electorale Centrale.

Avînd în susținere prevederile art. 68 alin. (6) Cod electoral, care stabilesc că împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un recurs în termen de 3 zile de la pronunțare, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat acestei norme și a declarat recursul împotriva hotărârii din 21 octombrie 2016, la 22 octombrie 2016, în termen.

Conform prevederilor art. 68 alin. (7) Cod electoral, recursul se examinează în termen de 3 zile de la primirea dosarului în cauză.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum denotă actele cauzei, la data de 26 septembrie 2016, Comisia Electorală Centrală a adoptat hotărârea nr.303 „Cu privire la înregistrarea dnei Inna Popenco în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de către Mișcarea Social-politică „Ravnopravie”, a simbolului electoral și

confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe”.

Prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.373 din 11 octombrie 2016 s-au introdus modificări în hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.303 din 26 septembrie 2016, în partea ce ține de simbolul electoral înregistrat anterior.

Iar la 19 octombrie 2016, candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Silvia Radu a depus o contestație în adresa Comisiei Electorale Centrale, prin care a solicitat adoptarea unei hotărâri de constatare a încălcării de către concurentul electoral, Inna Popenco, a legislației electorale, iar hotărârea să fie transmisă la Curtea de Apel Chișinău pentru luarea deciziei de anulare a înregistrării respectivului concurent.

Drept urmare, prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.435 din 20 octombrie 2016 cu privire la contestația nr. CEC-10/27 din 19 octombrie 2016, a fost admisă solicitarea candidatului electoral Silvia Radu și s-a solicitat Curții de Apel Chișinău anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 303 din 26 septembrie 2016 „Cu privire la înregistrarea Innei Popenco în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de către Mișcarea Social-politică „Ravnopravie”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe (trezorerul)”.

Conform art. 26 alin. (1) lit. g) și p), 69 alin. (4) lit. a) și alin.(5) Cod electoral, în perioada electorală Comisia Electorală Centrală examinează comunicările autorităților publice în probleme ce țin de pregătirea și desfășurarea alegerilor. În cazurile prevăzute la art. 69 alin. (4), în cazul alegerilor parlamentare și prezidențiale, Comisia Electorală Centrală adresează, adoptând o hotărâre în acest sens, o cerere Curții de Apel Chișinău de anulare a înregistrării concurentului electoral, care va examina cererea și va emite o hotărâre în decursul a 5 zile, dar nu mai târziu de ziua anterioară a alegerilor. Anularea înregistrării se aplică la solicitarea Comisiei Electorale Centrale, prin hotărâre judecătorească definitivă care constată folosirea intenționată de către concurentul electoral a fondurilor financiare și materiale nedecarate în proporții considerabile (mai mult de 5 la sută din suma-limită); utilizarea intenționată de către concurentul electoral a mijloacelor financiare din străinătate.

În condițiile normelor enunțate, instanța de recurs constată că cererea Comisiei Electorale Centrale privind anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.303 din 26 septembrie 2016, formulată în temeiul art. 38 alin.(3) și (5), art.69 alin.(4) lit.a) din Codul Electoral, corect a fost examinată de către Curtea de Apel Chișinău.

Aici se va reține și faptul că la 21 octombrie 2016, concurentul electoral la alegerile prezidențiale, Inna Popenco, a depus contestație împotriva hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 465 din 20 octombrie 2016, prin care a solicitat anularea acesteia ca fiind emisă cu încălcarea procedurii.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia netemeiniciei contestației depuse de Popenco Inna și respingerii acesteia ca fiind neîntemeiată și admiterii cererii înaintate de Comisia Electorală Centrală privind anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.303 din 26 septembrie 2016 „Cu privire la înregistrarea Innei Popenco în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de către Mișcarea Social-politică „Ravnopravie”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în

Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe (trezorierul)”, cu modificările ulterioare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția adoptată de prima instanță este întemeiată, rezultată din interpretarea și aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural, cu examinarea obiectivă a circumstanțelor pricinii, fapt ce impune menținerea acesteia.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs reține prevederile art. 38 alin.(3) Cod electoral, care interzice finanțarea ori susținerea materială sub orice formă, directă și/sau indirectă, a activității partidelor politice, a campaniilor electorale/ concurenților electorali de către: a) persoanele juridice din străinătate, inclusiv cele cu capital mixt, de către alte state sau organizații internaționale, inclusiv organizații politice internaționale; b) cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 ani, cetățenii limitați în capacitatea de exercițiu sau declarați incapabili prin hotărâre definitivă a instanței de judecată; c) persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova din veniturile obținute în afara țării; d) autoritățile publice, organizațiile, întreprinderile, instituțiile publice, alte persoane juridice finanțate de la bugetul public sau care au capital de stat, cu excepția cazurilor în care acordarea de servicii sau susținerea materială este în mod expres prevăzută de legislație; e) persoanele juridice care, cu un an înainte de începerea perioadei electorale, au desfășurat activități finanțate sau achitate din mijloace (fonduri) publice, precum și de către persoanele juridice cu capital străin sau mixt; f) persoanele anonime sau în numele unor terți; g) persoanele fizice care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova; h) organizațiile necomerciale, sindicale, de binefacere sau religioase.

Raportând la caz prevederile normei enunțate se constată că concurentul electoral Inna Popenco, în cadrul campaniei electorale a utilizat mijloace bănești nedeclarate, fapt confirmat de însăși reprezentantul contestatarului Inna Popenco prin prezentarea copiei ordinului de plată nr.2673 din 20 octombrie 2016, potrivit căruia furnizorul cardurilor de membru este SC „Melitax Grup” SRL, acestea fiind achitate de Societatea cu Răspundere Limitată „Magazine sociale” în cuantum de 25044,60 lei (f.d.78-79), sumă care nu a fost inclusă în raportul financiar.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține drept corectă mențiunea primei instanțe cu referire la faptul că în scopul procurării cardurilor de membru, destinate pentru pensionari, veteran și invalizi, candidatul electoral, Inna Popenco în perioada electorală nu a folosit mijloace financiare personale sau din „Fondul Electoral”, dar cele oferite de Societatea cu Răspundere Limitată „Magazine sociale” în cuantum de 25044,60 lei, sumă care nu a fost inclusă în raportul financiar.

Sub un alt aspect, instanța de recurs constată că prin participarea concurentului electoral Inna Popenco la distribuirea cardurilor speciale de reducere la procurarea bunurilor și produselor alimentare mai ieftine și de calitate în rețeaua de magazine sociale, au fost încălcate și prevederile art. 38 alin.(5) Cod electoral, care expres indică că concurenților electorali li se interzice să ofere alegătorilor bani, să le distribuie fără plată bunuri materiale, inclusiv din ajutoare umanitare sau din alte acțiuni de binefacere.

În contextul acestei prevederi, prima instanță temeinic a reținut drept neîntemeiate afirmațiile reprezentantului candidatului electoral, Inna Popenco, Victor Perțu din contestația depusă, precum că proiectul „Magazine Sociale” a fost inițiat de AO „Pentru Orhei” înainte de demararea campaniei electorale și activează mai bine de un an în orașul Orhei, fiind deschise actualmente 5 magazine sociale, numărul cărora

va crește pe teritoriul țării în jur de 100 magazine similare, iar desfășurarea activității magazinelor sociale anterior admiterii candidatului Inna Popenco la alegerile prezidențiale dovedește despre faptul că repartizarea cardurilor de către voluntari pentru ca unele categorii determinate de persoane defavorizate să beneficieze de magazine sociale, nu reprezintă o acțiune electorală.

Or, potrivit art. 1 Cod electoral, campanie electorală constituie perioadă de activitate care se desfășoară cu scopul de a-i determina pe alegători să-și exprime voturile pentru alegerea unui sau altui concurent electoral și care începe pentru fiecare concurent electoral la data înregistrării lui de către Comisia Electorală Centrală și se încheie la data excluderii lui din alegeri sau în ziua votării. Perioadă electorală este perioada de timp cuprinsă între ziua aducerii la cunoștință publică a datei alegerilor și ziua în care rezultatele finale ale alegerilor sînt confirmate de către organele competente.

Iar după cum a fost stabilit în speță, concurentul electoral la alegerile prezidențiale, Inna Popenco, în ziua de 18 octombrie 2016, ce constituie și perioada campaniei electorale, a participat personal la distribuirea cardurilor speciale de reducere la procurarea bunurilor și produselor alimentare mai ieftine și de calitate în rețeaua de magazine sociale, în acțiunile căreia se întrevăd elemente directe și indirecte de corupere a alegătorilor, inclusiv din surse nedeclarate.

În susținerea opiniei date vin și probele foto și video anexate la materialele cauzei din care se vede că anume Inna Popenco era persoana prezentă la evenimentul organizat din data de 18 octombrie 2016 și care personal a participat la împărțirea cardurilor, fapt care în plus indica asupra netemeinicii alegațiilor recurentului precum că evenimentul din 18 octombrie 2016, nu a fost organizat de către concurentul electoral Inna Popenco și că acesta nu are o conotație agitațională.

De altfel, în cauză sunt incidente și dispozițiile art. 38² alin. (1) Cod electoral, care stabilește că, partidele politice și blocurile electorale, precum și candidații independenți, în cazul alegerilor parlamentare și prezidențiale prezintă Comisiei Electorale Centrale, în termen de 3 zile de la deschiderea contului cu mențiunea „Fond electoral” și, ulterior, o dată la două săptămîni, un raport despre mijloacele bănești acumulate și cheltuielile efectuate în campania electorală, atît în format electronic cît și pe suport de hîrtie, sub semnătura persoanelor responsabile. Modelul raportului se aprobă de către Comisia Electorală Centrală.

Pe cînd în speță, după cum corecta a constatat și prima instanță, pentru confecționarea cardurilor de reducere destinate pensionarilor, veteranilor și invalizilor de către candidatul electoral, Inna Popenco a fost folosită suma de 25044,60 lei, oferită de către Societatea cu Răspunderea Limitată „Magazine sociale”, care nu sunt nici mijloace financiare personale și nici din „Fondul Electoral”, în consecință nefiind incluse nici în raportul financiar, ce constituie încălcare a legislației electorale.

Or, cum a fost menționat supra Legea determină anularea de către instanță înregistrarea concurentului electoral la solicitarea Comisiei Electorale Centrale, dacă în procesul judecării cauzei respective se constată folosirea intenționată de către concurentul electoral a fondurilor financiare nedeclarate.

Nu răstoarnă această concluzie nici invocarea recurentului cu referire la faptul că la emiterea hotărîrii contestate au fost încălcate prevederile pct. 13 al Regulamentului cu privire la procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală, și anume că candidatul electoral, Inna Popenco, în

privința căruia a fost depusă o contestație, a fost lipsită de posibilitatea să-și prezinte propria poziție și să contraargumenteze faptele imputate, cu anexarea probelor corespunzătoare.

Or, în acest sens reprezentantul Comisiei Electorale Centrale a explicat că, fiind prezent la ședința Comisei Electorale Centrale, Victor Perțu, reprezentantul cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală al candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Inna Popenco, care a fost invitat și anunțat despre necesitatea depunerii referinței asupra contestației în dimineața zilei de 20 octombrie 2016, nu a solicitat amânarea examinării acesteia și a prezentat poziția asupra fondului contestației în cadrul ședinței în mod verbal, invocând că acțiunile concurentului electoral sunt de ajutor social și nu au caracter electoral.

Circumstanțe menționate nu au fost negate și nici combătute de către Victor Perțu, reprezentantul cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală al candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Inna Popenco, respectiv nu se cer a fi dovedite. Iar după cum instituie art. 123 alin. (6) CPC, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Pentru considerentele enunțate sunt apreciate critic de instanța de recurs și susținerile recurentului cu privire la faptul că ședința de examinare a contestației urma să fie fixată nu mai devreme de data de 21 octombrie 2016, astfel încât să i se dea posibilitatea să depună la 20 octombrie 2016 o referință, să adune și să prezinte probe care desculpă ilegalitățile imputate de către contestatar, deoarece solicitarea în acest sens, nu au fost înaintată Comisiei Electorale Centrale.

În așa mod, alte argumentele invocate de recurent, în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de către instanța de recurs, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se axează asupra circumstanțelor, care au fost constatate și elucidate pe deplin de prima instanță, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs consideră că interdicția definitivă a dreptului de a fi aleasă impusă concurentului electoral la alegerile prezidențiale, Inna Popenco, a fost supusă aprecierii instanței de fond.

În cadrul juridic în care se înscrie, măsura respectivă este proporțională în raport cu scopurile legitime urmărite, și anume respectarea statului de drept, precum și buna funcționare și menținerea democrației.

Având în vedere cele stabilite anterior, este important de a remarca și faptul că în circumstanțele acestei pricini, restricțiile aduse concurentului electoral, Inna Popenco, sunt compatibile cu grija de a nu împiedica libera exprimare a poporului cu privire la alegerea corpului legislativ și de a menține integritatea și eficiența unei proceduri electorale.

Cu atât mai mult cu cât, interdicția al concurentului electoral la alegerile prezidențiale, Inna Popenco, decurge din aplicarea art. 69 Cod electoral, care prevede că persoanele fizice și juridice care încalcă prevederile legislației electorale, împiedică exercitarea liberă a drepturilor electorale ale cetățenilor, împiedică activitatea organelor electorale, poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

Respectiv, în condițiile normei citate, pentru încălcarea legislației electorale, Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție poate aplica concurenților electorali sancțiuni sub formă de avertisment sau poate solicita aplicarea sancțiunii anulării înregistrării.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, fiind adoptată în limitele competenței sale, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, iar în cadrul judecării pricinii au fost create condiții obiective participanților la proces, pentru realizarea drepturilor sale procedurale.

Pentru considerentele enunțate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar criticele formulate în recurs nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de către candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Popenco Inna, reprezentată de Perțu Victor,

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 303 din 26 septembrie 2016 și la contestația depusă de Popenco Inna cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale din 20 octombrie 2016, în partea solicitării anulării înregistrării Innei Popenco în calitate de concurent electoral la alegeri prezidențiale.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva